

INFORME RELATIU A LES GRANGES URBANES DE BARCELONA: CAN MESTRES I CAN CADENA

Índex de continguts

1. Estat actual de les granges urbanes de Barcelona (tardor 2021)	4
1.1 Registre legal	4
1.1.1 Can Cadena	4
1.1.2 Can Mestres	4
1.2 Els animals	4
1.2.1 Distribució i nombre d'animals.....	4
1.3 Instal·lacions	5
1.3.1 Can Cadena	5
1.3.2 Can Mestres	6
1.4 Voluntariat.....	9
1.4.1 Rol del voluntariat històric i actual	9
1.4.2 Can Cadena	10
1.4.3 Can Mestres	10
1.5 Expedients econòmics per gestió de les granges urbanes	10
1.5.1 Veterinari titular de les granges.....	10
1.5.2 Alimentació animals masia de Can Mestres i Can Cadena	11
1.5.3 Cura dels animals.....	11
1.6 Marc legal	12
1.6.1 Normativa de referència	12
1.6.2 Interpretació de la normativa	13
1.6.3 Dubtes existents a resoldre a nivell legal	13
2. Granges del futur	14
2.1 El perquè del canvi.....	14
2.2 Objectius	14
2.3 Model de granja del futur.....	15
2.3.1 Requisits dels recintes i instal·lacions pels animals	15
<i>El recinte de les quadres.....</i>	<i>15</i>
<i>El recinte de pastura</i>	<i>16</i>
<i>Els Magatzems</i>	<i>16</i>
2.3.2 Requisits del nombre d'animals, origen i característiques.....	16
2.3.3 Requisits sobre la cura dels animals	17

2.3.4	Projecte educatiu de les granges urbanes de Barcelona.....	17
3.	Proposta d'accions immediates.....	18
3.1	Adequació de les instal·lacions	18
3.1.1	Can Cadena	18
3.1.2	Can Mestres	18
3.2	Distribució actual del animals i punts a regularitzar	19
3.3	Proposta de distribució i moviment d'animals	20
3.3.1	Proposta A: Mantenint operatives les 2 granges urbanes	21
3.3.2	Proposta B: Mantenint operativa només la granja de Can Cadena	22
3.3.3	Proposta C: Trasllat en 2 fases	23
3.3.4	Altres propostes de millora.....	24
	Annexos	25
	Annex 1	25
	Annex 2: Pressupostos.....	27

1. Estat actual de les granges urbanes de Barcelona (tardor 2021)

1.1 Registre legal

1.1.1 Can Cadena

Granja inscrita com a “Granja Escola” al registre d’explotacions ramaderes del Departament d’Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya (REGA) amb el codi REGA ES080190036522.

Les instal·lacions segueixen les inspeccions anual obligatòries per part de la Generalitat i actualment (setembre 2021) no hi ha cap expedient obert.

1.1.2 Can Mestres

Granja inscrita com a “Granja Escola” al Registre General d’Explotacions Ramaderes (REGA) del Departament d’Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya (DACAAR) amb el codi REGA (Registro general de explotaciones ganaderas). REGA ES080190033887.

Les instal·lacions segueixen les inspeccions anuals obligatòries per part de la Generalitat i actualment (setembre 2021) no hi ha cap expedient obert.

1.2 Els animals

1.2.1 Distribució i nombre d’animals

La distribució actual dels animals ve donada per les diferents casuístiques provocades per la pandèmia i la gestió posterior que se n’ha fet.

Actualment els animals de la granja de Can Cadena es troben allotjats a la granja de Can Boronat (explotació familiar situada a Sant Boi de Llobregat). Aquesta granja acull els animals des de que es va decretar l’estat d’alarma per COVID-19 i no hi havia voluntariat que es pogués fer càrrec de la cura diària dels animals. El trasllat es va fer amb els permisos corresponents per part de la Generalitat (DACAAR).

Els animals de Can Mestres van allotjar-se durant l’estat d’alarma per COVID-19 a Can Boronat. El trasllat es va fer amb els permisos corresponents per part de la Generalitat (DACAAR) mitjançant el certificat sanitari de moviment (codi remo 92011300000163502). El 4 d’octubre del 2020 els animals van retornar de l’explotació a la granja de Can Mestres mitjançant el certificat sanitari de moviment (codi remo 92011300000163502).

	Can Mestres ¹	Can Cadena ² Animals a Can Boronat	TOTAL
Ànecs femella	4	3	7
Ànecs mascle	1	0	1
Cabres	2	8	10
Conill mascle	1	0	1
Conills femelles	5	4	9
Gallines	8	10	18
Galls	4	1	5
Indiot	0	1	1
Oca Femella	1	2	3
Oca Mascle	1	0	1
Ovelles	10	1	11
TOTAL	37	30	67

Taula 1 cens d'animals actualitzat de les granges urbanes a Barcelona

El cens d'animals s'ha d'anar actualitzant periòdicament donat que els animals no estan castrats i es donen naixements així com defuncions.

1.3 Instal·lacions

1.3.1 Can Cadena

Les instal·lacions de la granja urbana estan diferenciades entre la zona de pastura, cobert dels animals, els magatzems dels aliments, lavabos i un espai compartit amb els horts per fer tallers amb ombra.

Els horts més la granja, sense comptar els edificis i pàrquing, mesura uns 2131 m², l'espai de pastura uns 329 m² i la superfície dels estables és d'uns 330 m² (Espai calculat amb SIGPAC).

Estat actual de les instal·lacions de Can Cadena

Les instal·lacions de la granja de Can Cadena són adequades pel seu fi. Compleixen els requisits legals.

¹ Can Mestres: cens extret del document de notificació d'actualització de dades de l'explotació ramadera del 13 gener 2021, incorporant els canvis que hi hagut des d'aleshores amb la informació donada per l'equip d'hortos (juliol 2021).

² Can Cadena: animals ubicats a Can Boronat el cens d'animals està contrastats pel veterinari, en Carles Pons i la visita que es va fer a la granja de Can Boronat el passat 5 d'octubre del 2021 per part dels tècnics de Mans al Verd.

Els **sostres** són adequats i aïllen correctament

Els **paviments** són adequats, cal millorar el manteniment en punts concrets.

Tancaments adequats tant en la zona de pastura com per l'accés d'altres animals als estables. Cal fer manteniment del tancament de la zona de pastura.

Les **basses** són adequades. A la zona de gallines hi ha una bassa que és perillosa per les gallines.

Hi han **portes** adequades i en bon estat en cada estable

Menjadors i **abeuradors** adequats per cada espècie animal, alguns han finalitzat la seva vida útil. A la zona de gallines són insuficients els nombre d'abeuradors i menjadores.

Estat de **manteniment** i **higiene** general de les instal·lacions adequat.

Zona de pastura adequada però de mida reduïda.

1.3.2 Can Mestres

Les instal·lacions de la granja urbana de Can Mestres estan diferenciades entre la zona de pastura, cobert dels animals, els magatzems dels aliments, lavabos, un espai compartit amb els horts per fer tallers i un altre per seure a l'ombra.

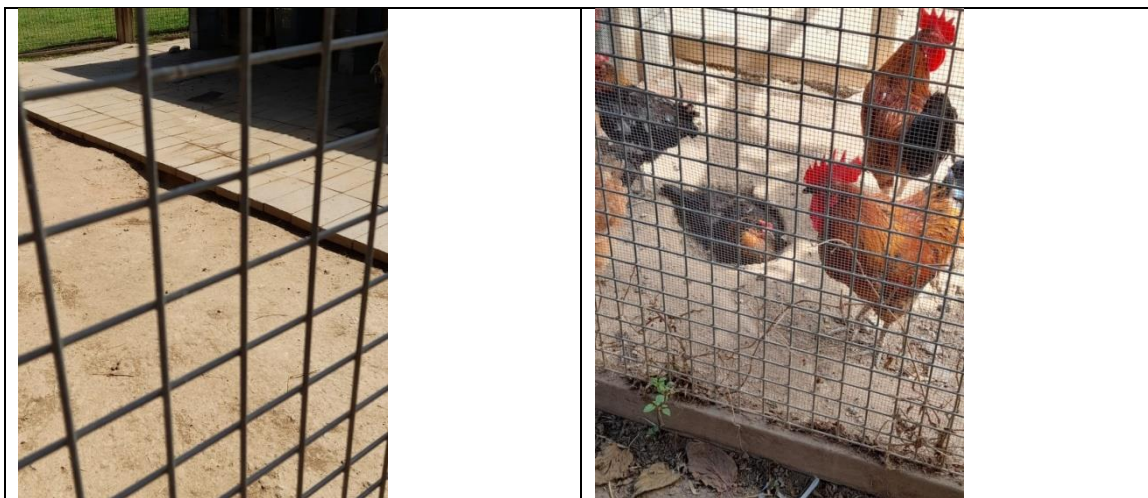
Els horts més la granja, sense comptar els edificis i pàrquing, mesura uns 7000 m², l'espai de pastura uns 1000m² i la superfície dels estables és d'uns 210 m² (espais calculats amb SIGPAC).

Estat actual de les instal·lacions de Can Mestres

La zona de pastura està delimitada per un tancat. S'observa com diferents animals (gallines, galls i cabres) poden saltar-lo pel que no és adequat per a la seva funció. Estèticament és un tancat fet de forma casolana i cal garantir que compleix la normativa d'espais oberts al públic.

Els paviments són de diferents materials. Es detecta que no estan degudament anivellats per finalització de vida útil o per manca de manteniment, tant en paviments de terra com en llambordes. Les interseccions entre uns materials i altres, no estan degudament mantingudes. L'estat actual dels paviments dificulta la higiene i neteja dels espais, també pot suposar un perill tant pels animals com per a les persones que han d'accedir a les instal·lacions.

A les següents imatges es pot apreciar com els paviments són irregulars, difícils de netejar i amb baixa accessibilitat per animals i persones

Imatge 1. Terres de Can Mestres (imatge presa el 17.08.2021)

Imatge 2. Terres de Can Mestres trampes, paviments inestables

Els abeuradors s'observa que alguns han finalitzat la seva vida útil, altres no són específics per cada espècie animal. Es detecta una manca de manteniment d'alguns dels abeuradors existents, tant per renovació com per higiene.

Imatge 1. Diferents abeuradors de Can Mestres, fets malbé, no específics per cada espècie animal, bruts

Les menjadores no són específiques per cada espècie animal. Algunes han finalitzat la seva vida útil i s'observa manca de manteniment.

Imatge 2. Menjadores casolanes i no específiques per cada espècie d'animal

Les basses es troben en mal estat de conservació, tant pel que fa a instal·lació com per higiene.

Imatge 1. Tauló per pujar a la basa, verdet a la basa, clau de pas protegida per maons i plena de terra.

Els sostres i espais d'ombra no generen tot l'aïllament tèrmic necessari pel benestar animal tant pel tipus de material com pel disseny de la instal·lació.

Imatge 1. Sostres de ferro

No hi ha sistema **d'il·luminació artificial** necessari per la cura dels animals en urgències o imprevistos.

1.4 Voluntariat

1.4.1 Rol del voluntariat històric i actual

Els voluntaris històricament ha estat els encarregats de tenir cura dels animals de les granges urbanes de Barcelona. La seva participació ha estat clau en el desenvolupament de l'activitat i s'ha realitzat amb responsabilitat i esforç durant tot aquest temps. Els beneficis són mutus, ja que la cura dels animals de granja té un retorn social inequívoc. Els voluntaris treballen a gust, els dona un que fer diari i serveix com a teràpia diàriament.

El servei que donen els voluntaris és entre setmana pels matins, no es fan càrrec els caps de setmana i durant l'estiu hi hagut anys que ha costat tenir voluntaris però sempre s'ha complert amb la feina.

Durant la crisi del COVID es van evidenciar algunes de les carències que hi ha a les granges i que els voluntaris no n'han de ser els responsables.

La responsabilitat dels animals no pot recaure sobre els voluntaris, pel que s'ha professionalitzat aquest servei (manteniment dels animals) mitjançant un expedient econòmic. Aquest servei s'ha adjudicat a una entitat sense ànim de lucre que treballa amb persones migrades amb l'objectiu de crear vincles interculturals. Aquesta associació garanteix entre altres coses:

- 365 dies a l'any de servei
- Professionalització del servei
- Acompanyament als voluntaris
- Coordinació amb el personal de IMPJB responsables dels horts i de la granges.

1.4.2 Can Cadena

A Can Cadena els voluntaris són del Centre d'Acollida Can Planes.

La seva tasca queda regularitzada mitjançant la llicència d'ús d'una parcel·la dels horts municipals per a entitats. En aquest document s'informa que realitzarà el manteniment d'animals de la granja però no especifica les tasques a fer.

Com es descriu en el punt *Rol del voluntariat històric i actual* aquesta entitat va deixar de donar servei a les granges durant la pandèmia. A reprès les activitats al setembre del 2021.

1.4.3 Can Mestres

A Can Mestres els voluntaris de les granges són jubilats que tenen cedida una parcel·la dels horts municipals.

La feina dels voluntaris en aquesta granja no es troba recollida en cap document oficial.

La seva tasca la desenvolupen autònomament en coordinació amb el responsable de l'hort de Can Mestres, que és qui els gestiona i valora positivament la seva tasca. Actualment es coordinen també amb l'entitat adjudicatària de l'expedient per la cura dels animals .

1.5 Expedients econòmics per gestió de les granges urbanes

1.5.1 Veterinari titular de les granges

Número d'expedient: 20/0013

Objecte: Contractació de serveis veterinaris pels animals de granja que Parcs i Jardins de Barcelona, Institut Municipal, té als seus equipaments de Can Cadena i Can Mestres amb mesures de contractació pública sostenible.

Pressupost 2022: 15.426,92 €

Vigència i/o pròrroga: Vigència fins el 29/07/2022 i prorrogable 2 anys més.

Adjudicatari: Carles Pons

Coordinació per part de IMPJB: equip d'horts i tècnic de Mans al Verd.

Resum de serveis contractats:

1. Fer proves anuals de Salmonel·losis a les Gallines, obligat en granges escoles, es poden menjar els ous.
2. Proves analítiques de Brucel·losis a les ovelles
3. Proves analítiques de Brucel·losis i tuberculosi a cabres
4. Desparasitació interna i externa dels animals, el DACAAR insisteix i ho recomana en granges escoles.
5. Recompte d'animals pel DACAAR
6. Visita de control mensual
7. Altres serveis associats a una explotació.

En la licitació no consta en lloc que hagi de fer un informe periòdic.

1.5.2 Alimentació animals masia de Can Mestres i Can Cadena

Número d'expedient: 19/0038-00-CP/01

Objecte: Contractació del subministrament d'alimentació dels animals de granja que Parcs i Jardins de Barcelona, Institut Municipal, té als seus equipaments de Can Cadena i Can Mestres, amb mesures de contractació pública sostenible.

Pressupost 2022: 6.831,08 €

Vigència i/o pròrroga: Prorrogat fins 07/04/2022.

1.5.3 Cura dels animals

Número d'expedient: 21/0139-00-CP/01

Objecte: Contracte de servei de cura dels animals de la granja urbana de Can Cadena

Pressupost 2022: 15.426,92 €

Vigència i/o pròrroga: Vàlid fins els 28/07/2022

Adjudicatari: CEHDA

Coordinació per part de IMPJB: equip d'horts i tècnic de Mans al Verd.

Resum de serveis contractats:

- Alimentació dels animals
- Pasturar els animals
- Neteja de les instal·lacions: menjadores, estables, vidres i instal·lacions perifèriques (parets, etc.), eliminació de males herbes, neteja de la zona de pastura, retirada de fems, etc.
- Tasques de coordinació i suport:
 - a. Suport al veterinari
 - b. Informar amb 1 mes d'antelació de la necessitat de subministrament d'aliments
 - c. Informar de les necessitats extres de presència del veterinari
 - d. Inspecció diària sanitària dels animals
 - e. Proporcionar als animals que ho requereixin la medicació necessària segons les prescripcions del veterinari.
 - f. retirada d'animals morts
 - g. Informar de desperfectes en les instal·lacions
 - h. Col·laborar amb el/la responsable de IMPJB en aportar la informació necessària per la realització dels tràmits del departament d'agricultura, ramaderia i pesca de la Generalitat de Catalunya.
 - i. Participar i promoure la dinamització de les granges: suport en l'atenció de visites, etc.
 - j. Acompanyament amb el personal voluntari de les granges.
 - k. Informar al responsable de IMPJB de les granges de qualsevol incidència relacionada amb les granges: infraestructures, naixements i defuncions, relacions amb els i les usuàries, etc.
 - l. Col·laborar amb els responsables de IMPJB de les granges en el transport d'animals.

1.6 Marc legal

1.6.1 Normativa de referència

A continuació s'enumera la normativa i documentació de referència considerada per a la redacció d'aquest capítol:

- Real Decreto 479/2004, de 26 de marzo, por el que se establece y regula el Registro general de explotaciones ganaderas.
- Real Decreto 3/2002, de 11 de enero, por el que se establecen las normas mínimas de protección de las gallinas ponedoras.
<https://www.boe.es/eli/es/rd/2002/01/11/3/con>
- Real Decreto 637/2021, de 27 de julio, por el que se establecen las normas básicas de ordenación de las granjas avícolas.
<https://www.boe.es/eli/es/rd/2021/07/27/637>
- Real Decreto 348/2000, de 10 de marzo, por el que se incorpora al ordenamiento jurídico la Directiva 98/58/CE, relativa a la protección de los animales en las explotaciones ganaderas.
<https://www.boe.es/eli/es/rd/2000/03/10/348>
- Real Decreto 441/2001, de 27 de abril, por el que se modifica el Real Decreto 348/2000, de 10 de marzo, por el que se incorpora al ordenamiento jurídico la Directiva 98/58/CE, relativa a la protección de los animales en las explotaciones ganaderas. <https://www.boe.es/eli/es/rd/2001/04/27/441>

- Ley 32/2007, de 7 de noviembre, para el cuidado de los animales, en su explotación, transporte, experimentación y sacrificio.
<https://www.boe.es/eli/es/l/2007/11/07/32/con>
- [FitxaNormativaPAE01_conversio_herbivors.pdf](#)
- [FitxaNormativaPAE04_avicultura.pdf](#)
- [Quadern de normes tècnics.pdf](#)
- <https://ruralcat.gencat.cat/documents/20181/6865671/DR.pdf/f7d702bd-4f79-4ae4-97e4-ae4809b1ee57>

1.6.2 Interpretació de la normativa

A continuació es fa un breu resum de la normativa aplicable i alguns punts a destacar.

- La valoració conjunta contrastada entre el veterinari contractat per IMPJB i experts en la temàtica ha permès concloure que **la normativa referent a instal·lacions és bastant laxa.**
 - **Les instal·lacions de les dos granges passen les exigències de les normatives favorablement.**
 - La normativa estipula que l'animal ha de tenir lliure accés a l'aigua (Real Decreto 479/2004, de 26 de març i Real Decreto 479/2004, de 26 de març) i els abeuradors han d'estar nets però no s'especifica com han de ser.
 - La normativa defineix per les mides de corral quin número d'animals hi pot haver. No es poden sobrepassar els màxims establerts pel REGA de granges. Al Consell Català de Producció Agrària Ecològica (CCPAE) hi ha altres criteris.
- Annex1*
- Les dependències han de ser de fàcil neteja.
 - Els animals han d'estar ben alimentats.
 - Les instal·lacions han de tenir la llum adequada, ni massa ni poca.
 - Les construccions han de ser sòlides, que no caiguin.
 - Els fitosanitaris han d'estar apartats dels animals i del menjar.
 - Les construccions no poden tenir parts punxants en que l'animal es pugui fer mal si va sol o en grup (cantonades vives, claus mal posats, etc.)
 - Les normatives estan basades en explotacions grans. Les granges que hi ha a Barcelona són granges molt petites i contenen una alta diversitat d'animals. És aquí on recau la dificultat. Per cada tipus de granja segons l'espècie d'animal hi ha una normativa. En general aquestes explotacions petites simplement s'informen que estan en actiu, com una explotació familiar per consum propi.
 - Al no ser un granja amb activitat productiva, a nivell jurídic costa emparar-se en cap normativa.
 - La línia a seguir segons la política de l'Ajuntament de Barcelona seria la producció ecològica, malgrat aquesta no rebrà cap certificat del CCPAE ja que no es una explotació productiva.

1.6.3 Dubtes existents a resoldre a nivell legal

Es desconeix si existeix una normativa específica sobre nombre d'animals, distribució i instal·lacions en granges escola. (treballar amb Serveis Jurídics Parcs)
--

2. Granges del futur

Des del Departament de MaV s'està treballant en una proposta sobre el futur de les granges urbanes. En els següents punts s'especifica aquesta proposta de futur, objectius i perquè és important triar la normativa ecològica com a referència.

2.1 El perquè del canvi

Avui en dia ningú dubte ja que els problemes del segle XXI mediambientals són deguts a l'acció de l'home sobre la natura: plagues, inundacions, escalfament global, canvis sobtats de clima, etc. Per tant el nostre dia a dia, com consumim, com vivim, els nostres hàbits influeixen directament al medi ambient. La sobre-producció ramadera, el gran consum de carn, ous, llet, és un greu problema ambiental. Els animals respiren i produeixen CO₂, emeten gasos a l'atmosfera, mengen i veuen en grans quantitats per produir 1 kg. de carn i a més hi ha un problema greu amb les ejeccions ramaderes, sobretot amb els nitrats que contaminen els nostres aqüífers.

El fet de tenir a Barcelona una granja urbana amb animals ens fa qüestionar molts d'aquest hàbits, tenint en compte que la finalitat de les granges no és productiva, sinó educativa, ens fa reflexionar si el model de granja urbana actual té sentit, i plantejar un nou paradigma.

Per altra banda, la finalitat educativa desperta un conflicte amb l'exposició que fem d'aquests animals. Tot i que estan cuidats adequadament, no estan en llibertat total pel que es cal implementar criteris per millorar el benestar animal.

2.2 Objectius

Les granges es configuren com un espai que manté animals vius per a ser observats amb plena compatibilitat amb el respecte que mereixen, amb el següent marc d'actuació i objectius:

- a. Establir un model educatiu que presenti els següents eixos: la consideració i el respecte dels animals, el coneixement de les espècies, els seus usos històric i el desenvolupament de la consciència ambiental per a la protecció de la biodiversitat i lluita contra l'emergència climàtica.
- b. Minimitzar la reproducció dels animals i l'entrada d'animals nous i actuar, puntualment, com a centre de reubicació, d'animals destinats a ser sacrificats, ferits, decomissats o trobats.
- c. Actuar com a pol acadèmic pel desenvolupament de la investigació en els àmbits científic, tecnològic, medi ambiental i agroalimentari amb l'establiment de col·laboracions multidisciplinàries, amb entorns universitaris, entitats governamentals i societat civil.

2.3 Model de granja del futur

2.3.1 Requisits dels recintes i instal·lacions pels animals

Els recintes i les instal·lacions s'adequaran per garantir les mesures de sanitat, de benestar animal i de seguretat més avançades, prioritzant els interessos de l'animal en detriment de la seva exhibició.

En el recinte de la granja urbana hauríem de diferenciar tres espais: l'espai de les quadres, el de pastura i el d'emmagatzematge.

El recinte de les quadres

Les quadres són els espais on hi ha les menjadores, abeuradores i lloc per dormir:

1. Les construccions dels estables han de ser sòlides. Cada espècie animal ha de tenir el seu espai separat de la resta, entrades independents a cada instal·lació.
2. Els animals s'han de poder moure's amb seguretat, que no hi hagi diferències d'alçada i el terra ha de ser regular.
3. Construccions sense cantonades afilades.
4. Si a la granja tenim cria hi ha d'haver separació entre mascles i femelles amb la cria.
5. Sostres aïllats i espais d'ombra per l'estiu i quan plou, que els animals tinguin aixopluc.
6. Les instal·lacions, sostres, paviment, el jaç, menjadores i abeuradors han de ser fàcils de netejar, no hi hagi cantonades amagades o materials difícils de netejar.
7. Les mides de corral i el número d'animals no han de sobrepassar els màxims establerts en els documents de la granja. Si ens regim per una normativa ecològica el reglament és diferent que en els de la convencional. Annex1
8. Col·locació de teles ocelleres o qualsevol altre dispositiu que impedeixi l'entrada d'aus salvatges: grips aviar, punts de menjar i aigua.
9. Punts d'aigua a cada quadra per poder netejar o en el seu defecte que amb una mànega s'arribi a tota la instal·lació.
10. Abeuradors específics per cada animal, els animals han de tenir accés lliure a l'aigua i que estiguin nêts. Exemple: Les gallines han de tenir abeuradors penjats i giratoris amb forats, per un costat és més fàcil de veure i per un altre no poden fer excrements dins l'aigua.
11. Menjadores específiques per cada animal. És el mateix cas que els abeuradors.
12. Il·luminació natural ni per excés ni per defecte. Els estables han d'estar ben orientats segons espècies. Per exemple: Les gallines necessiten tenir la porta orientada a l'est.
13. Hi ha d'haver llum artificial per si es necessita fer feines o hi ha urgències veterinàries a la nit.
14. Mesures per a evitar plagues de rosegadors: bons tancaments de portes i tanques i seguir la normativa de seguretat sanitària.
15. Superfície dels terres, basses, etc. de fàcil neteja, cantonades i materials adients i buidatge de les basses per la part inferior.

El recinte de pastura

El recinte de pastura és on estan els animals lliures durant les hores del matí.

1. Tanques i portes que no puguin escapar els animals.
2. Els animals han de tenir lliure accés a l'aigua, els abeuradors han d'estar protegits de les aus salvatges en temps de grip aviar.
3. Construccions sense puntes afilades que no es pugin tallar els animals quan passin en grup o sols.

Els Magatzems

1. Fitosanitaris apartats dels animals i menjar.
2. Espai sec i fresc per el menjar.
3. La porta s'ha de poder tancar amb clau.

2.3.2 Requisits del nombre d'animals, origen i característiques

En el nou model de granja urbana aquest punt és un dels eixos fonamentals, ja que es considera imprescindible tenir uns animals amb un requisits i unes característiques diferents que aportin nous valors a les granges i una actualització.

Per altra banda, i si es disposa d'espai, es valorarà oferir un servei de cria d'animals per a la reintroducció, o en col·laboració amb projectes científics.

Un punt clau del nou model de granges urbanes són les característiques dels animals i aquestes apleguen un seguit de requisits:

1. Tenir una petita selecció d'animals de granja que siguin petits o mitjans però mai grans (cavalls, vaques, ...).
2. Animals que estiguin al final o hagin superat la seva fase reproductiva, sobretot mares o mascles castrats o per castrar.
3. Evitar la compra d'animals per no estimular el mercat de compravenda d'animals. En cas de mort d'algun individu, i/o que es valori necessària l'adquisició d'un nou animal, es buscaran alternatives a la compra, tals com l'adopció d'animals que no compleixen els objectius pel que van ser adquirits (destinats a ser sacrificats, que ja no rendeixen, ...).
4. En cas d'aus que produeixen ous no es castrarien. Els ous es poden consumir, ja que el veterinari de les granges els fa la prova de la salmonel·losis. Els ous es podrien repartir entre voluntaris i Bancs d'aliments.
5. Els animals han de ser dòcils: es tracta amb usuaris que no estan acostumats a la vida de pagès i per tant no tenen tracte amb animals de granja que poden ser esquerps o agressius.
6. Animals sans per evitar sobreexforços per part de cuidadors i veterinari, una imatge negativa ni perills de zoonosis.

Regulació CCPAE: Ejeccions ramaderes/ha/any

Segons defineix el CCPAE, el nombre d'animals recomanat varia segons l'extensió de cultiu. A l'annex I hi consta la documentació de referència.

Les dejeccions ramaderes tenen un màxim 170 kg/ha i any.

Pendent fer el càlcul: del nº d'animals màxims que poden assumir les granges tenint en compte els m2 de pastura que hi ha a Can Mestres i Can Cadena.

En funció del resultat es pot valorar ampliar la zona de pastura i/o buscar mètodes per aprofitar les eijeccions com a abonament per als horts.

2.3.3 Requisits sobre la cura dels animals

Hores de pasturatge al dia

El CCPAE recomana un mínim de 5 hores al dia en granges de bestiar herbívor.

Alimentació

Es recomana una alimentació ecològica, en sintonia amb la jardineria i la producció dels horts a Barcelona

2.3.4 Projecte educatiu de les granges urbanes de Barcelona

Punt a desenvolupar amb altres granges urbanes, depart. Educació ambiental, Zoo de BCN, etc.
--

Per a que el projecte de les granges de futur tingui èxit és necessari dotar a les instal·lacions de recursos i espais per fer educació ambiental.

Aquests espais estaran dirigits a reforçar l'educació ambiental, treballar un missatge clar per a què el focus no siguin els animals, sinó que hi hagi un aprenentatge sobre la feina de la pagesia i el camí a un futur de granges sostenibles.

Espais d'informació

Es proposo ubicar diferents panells distribuïts estratègicament per tota la granja. Aquests panells permetran a les visites tant guiades com autònomes tenir una informació mínima sobre aspectes rellevants de la granja, com per exemple:

- Origen i història de la granja
- Les granges urbanes i quina és la seva missió
- La vida a les granges
- Tipus d'espècies i animals
- Què és l'agroecologia
- Benestar animal
- La Pastura, perquè és interessant i necessària en l'agricultura ecològica.
- La petjada ecològica d'una granja
- Com es composten els excrements, usos i importància.
- Altres...

Espai exterior lúdic

Per poder fer tallers i activitats dirigides a infants, joves i adults o simplement per gaudir de la granja, és necessari un espai amb taules i bancs a l'ombra. Aquests espais ja existeixen a Can Mestres i Can cadenes però caldria una remodelació de bancs i taules, adequats a infants i adults.

Pels més petits es podria valorar disposar d'un espai amb jocs infantils que tinguin una temàtica relacionada amb la granja o l'hort i alhora un contingut d'educació ambiental.

A desenvolupar conjuntament amb Pla de Joc
--

També es valora interessant disposar d'un espai per a fer exposicions itinerants, ja bé siguin d'art relacionada amb els animals, d'educació ambiental que tingui a veure o no amb les granges, mostres de feines que es realitzin a les granges,... per exemple: la xollada de les ovelles, tipus d'ous segons animals, diferències entre la tipologia d'animals, sobre maneres de cultivar, biodinàmica, sobre fitoteràpies, etc.

Lavabos, pica

Lavabos adequats a les activitats que es fan als horts.

Lavabos diferenciats per infants i adults. Instal·lació de piques exteriors adequades a les activitats de l'hort com per exemple la neteja de les hortalisses

3. Proposta d'accions immediates

3.1 Adequació de les instal·lacions

D'acord amb el punt 1.3 *Instal·lacions* es detecten diverses mancances que es poden resoldre amb una inversió baixa i que permetria avançar en el benestar animal. Aquestes millores es desglossen segons les granges.

3.1.1 Can Cadena

1. Canviar algun **abeurador i menjadores** que estan fets malbé pel desús d'aquest dos últims anys. Falta abeuradors i menjadores per les gallines.
2. Al galliner hi ha una **bassa** que es podria aprofitar movent només una reixa per a que les oques i ànecs tinguessin una bassa més gran. Les gallines no necessiten la bassa inclús es perillós per a elles.
3. Al pati exterior de les conilleres posar una **capa de sauló nova** perquè quedi estèticament més polit. Es va posar rajoles plenes perquè no fessin forats i de tant en tant s'ha d'anar reomplint de terra perquè no es vegin les rajoles i els conills estiguin més a gust.
4. Manteniment de la **tanca de l'espai de pastura**.
5. **Augmentar l'espai de pastura**

3.1.2 Can Mestres

1. **Abeuradors específics per cada animal**. Els animals han de tenir accés lliure a aigua i han de ser els específics perquè tinguin facilitat a l'hora de veure i estiguin nêts. Exemple: Les gallines han de tenir abeuradors penjats i giratoris amb forats, per un costat és més fàcil de veure l'animal i per un altre no poden fer excrements dins l'aigua.

2. **Menjadors específiques per cada animal.** És el mateix cas que els abeuradors.
3. Hi ha d'haver **llum artificial** per si es necessita fer feines o hi ha urgències veterinàries a la nit.
4. **Reixa protecció superior deteriorada i vella:** facilita l'entrada de coloms i rates a les quadres per la part superior, s'hauria de refer.
5. Alguna **porta de fusta d'entrada als galliners** i estables cau i costa d'obrir
6. Més **ombra** pels animals, a ple estiu estan una mica exposats dins les quadres. Les teulades són de xapa sense aïllament. Reforçar l'aïllament.
7. **Restauració de les basses existents** perquè estiguessin més netes. Una de les basses no es fa servir.
8. **Millora dels paviments existents.** Les rates i els conills fan forats i caus dins del terra del pati del davant de les quadres que també estan tancats. Aquest estat dificulta la neteja i l'accessibilitat pel seu manteniment. S'haurien de pavimentar més parts, però respectant que les a les gallines els agrada tenir una part de terra i és difícil de fer-les pasturar.
9. **Nous contenidors per la neteja** dins els estables.
10. **Cartells informatius i explicatius** del que és una granja urbana i característiques dels animals i tipus de ramaderies.
11. **Tanca de la zona de pastura**, actualitzada, feta d'obra o amb reixes específiques pels animals.

3.2 Distribució actual del animals i punts a regularitzar

Des de gerència de IMPJB s'ha demanat que en una primera fase es mantingui la totalitat d'animals de Can Mestres i es redistribueixin a altres instal·lacions alienes a l'ajuntament els animals que actualment resten a Can Boronat.

El cens d'animals de Can Mestres disposa de més animals dels legals segons el Full de dades de l'explotació (Generalitat). El departament (DACAAR) en la última inspecció no ha dit res al respecte. En tot cas es considera necessari regularitzar la situació redistribuint en altres instal·lacions alienes a l'ajuntament l'excedent d'animals.

En el següent quadre es descriu la distribució dels animals propietat de l'Ajuntament de BCN i els punts a regularitzar en la granja de Can Mestres (en rosa).

	Can Mestres	Can Mestres Full explotació	Can Boronat. Octubre 2021
Ànecs femella	4	2	3
Ànecs mascle	1	2	
Cabres	2	3(permanents 2 femelles i 1 mascle)	8
Conill mascle	1	1	
Conills femelles	5	5	4
Gallines	8	4	10
Galls	4	2	1
Indiot		No contempla	1
Oca Femella	1	2	2

Oca Mascle	1	2	
Ovelles	10	4 (permanents 3 femelles i 1 mascle)	1
Guatilles mascle		3	
Guatilles femella		3	

3.3 Proposta de distribució i moviment d'animals

En una primera instància s'hauria de prendre una decisió sobre la distribució del animals actualment propietat de l'Ajuntament de Barcelona, per tal de seguir treballant en la proposta de futur. Aquesta decisió hauria de considerar diversos factors:

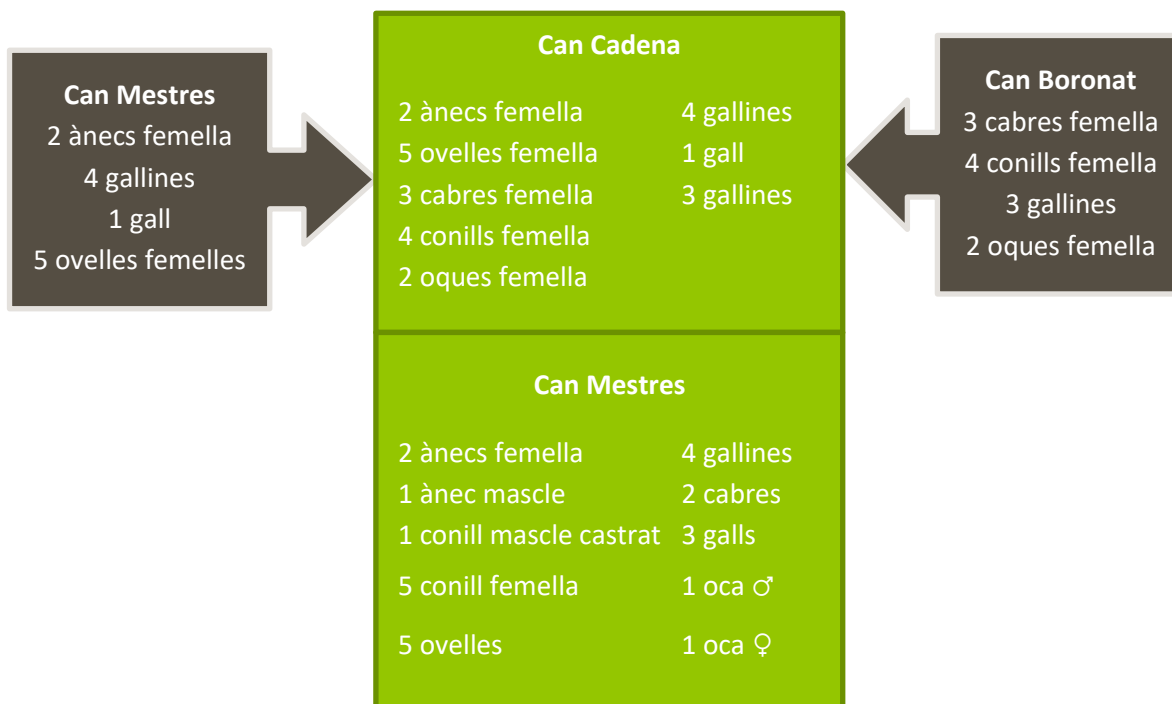
- La granja de Can Cadena roman tancada (octubre 2021), tot i disposar de instal·lacions indicades i estar perfectament preparada per a acollir animals de forma immediata.
- La granja de Can Mestres, tot i tenir unes instal·lacions que caldria millorar, disposa d'un equip de voluntaris i personal altament involucrat amb el projecte de granja.
- IMPJB té un contracte amb una empresa externa (CEHDA) per al manteniment d'una granja (actualment el contracte no contemplaria el manteniment de 2 espais).
- El contracte amb l'empresa CEHDA contempla la visita diària als espais.
- En cas de mantenir 2 granges es podria valorar tècnicament i amb CEHDA la possibilitat de distribuir esforços en els dos espais dintre del contracte actual. Per exemple, valorar que CEHDA cobris caps de setmana als 2 espais i entre setmana s'alternés la seva activitat entre les 2 granges.
- La granja de Can Mestres disposa del suport de les institucions locals (districte).

Per aquests motius, es proposen possibles actuacions en funció de les prioritats i decisions preses.

3.3.1 Proposta A: Mantenint operatives les 2 granges urbanes

En cas de que s'opti per mantenir operatives les 2 granges, buscant fórmules per tal de que el seu bon funcionament sigui garantit.

En la següent infografia es representa com quedaria la distribució d'animals a les granges de Barcelona (verd) així com els moviments a realitzar (gris).

Detall de com quedaria la distribució d'animals a les granges.

	Can Mestres	Can Mestres Full explotació	Can Cadena	Can Cadena Full explotació	Can Boronat. Octubre 2021
Ànecs femella	2	2	2 (de Can Mestres)	4 ponedores	3 destí extern
Ànecs mascle	1	2	0	No contempla	
Cabres	2	3 permanents (2 femelles i 1 mascle)	3 femelles de Can Boronat	5 (permanents 4 femelles i 1 mascle)	3 A Can Cadena 5 Destí extern
Conill mascle	1 (buscar destí extern o castrar)	1	0	1	

Conills femelles	5	5	4 de Can Boronat	5	4 a Can Cadena
Gallines	4	4	4 de can Mestres + 3 de Can Boronat	9 gallines ponedores	3 a Can Cadena 7 destí extern
Galls	3	2	1 de can Mestres	1	1 Destí extern
Indiot		No contempla		No contempla	1 Destí extern
Oca Femella	1	2	2 de Can Boronat	4 ponedores	2 A Can Cadena
Oca Mascle	1	2	0	No contempla	0
Ovelles	6	4 permanents (3 femelles i 1 mascle)	5 femelles de Can Mestres	5 (permanents 4 femelles i 1 mascle)	1 Destí extern
Guatilles mascle	0	3	0	No contempla	0
Guatilles femella	0	3	0	No contempla	0

3.3.2 Proposta B: Mantenint operativa només la granja de Can Cadena

En cas de que s'opti per tancar la granja de Can Mestres i centralitzar tots els animals a Can Cadena.

En la següent infografia es representa com quedaria la distribució d'animals a les granges de Barcelona (verd) així com els moviments a realitzar (gris).

Detalls de com quedaria la distribució d'animals a les granges.

	Can Mestres	Can Cadena	Can Cadena Full explotació	Can Boronat. Octubre 2021
Ànecs femella	0	4 de Can Mestres	4 ponedores	3 destí extern
Ànecs mascle	1 destí extern		No contempla	
Cabres	0	2 de Can Mestres	5 (permanents 4 femelles i 1 mascle)	8 destí extern
Conill mascle		1 de Can Mestres (el castràriem)	1	
Conills femelles		5 de Can Mestres	5	4 destí extern
Gallines		8 de Can Mestres	9 gallines ponedores	10 destí extern
Galls	3 destí extern	1 de Can Mestres	1	1 destí extern
Indiot			No contempla	1 destí extern
Oca Femella	0	1 de Can Mestres	4 ponedores	2 destí extern
Oca Mascle	0	1 de Can Mestres	No contempla	
Ovelles	5 destí extern	5 femelles de Can Mestres	5 (permanents 4 femelles i 1 mascle)	1 destí extern
Guatlles mascle			No contempla	
Guatlles femella			No contempla	

3.3.3 Proposta C: Trasllat en 2 fases

Es proposa, en una primera fase, mantenir les 2 granges tal i com s'indica en la proposta A. Paulatinament (a mesura que morin o es trobi nous destins) s'anirien traient animals de la granja de Can Mestres amb l'objectiu que quedés completament buida de cara a una data definida a valorar internament (ex. el primer semestre de 2023).

Fins aquella data hi haurà hagut temps de treballar a nivell local la situació. En cas de tancament (temporal) de la granja s'haurà pogut treballar un pla de millora de les instal·lacions i busques les inversions per a renovar l'espai de Can Mestres i formalitzar un contracte de manteniment dels animals per als propers anys (un cop finalitzada l'obra de millora).

En cas que es valorés tancar definitivament la granja de Can Mestres, també s'haurà pogut disposar del temps suficient per a justificar la decisió i que sigui assumida per les institucions i ciutadania del districte. Així com estudiar el futur de les instal·lacions actualment existents.

Proposta a treballar internament a IMPJB
--

3.3.4 Altres propostes de millora

Treballar per poder fer de manera digital el llibre de registre d'animals. S'han fet els primers passos per posar-nos en contacte amb el DARP i veure si es viable i si ells tenen un aplicatiu per fer-ho. Dels llibres que tenim digitalitzats trobem a faltar algunes dades.

Seguir treballant internament per part de MaV

Annexos

Annex 1

Des del Consell Català de Producció Agrària Ecològica (CCPAE) no veu viable fer inspeccions a les granges de la ciutat de Barcelona per temes administratius i degut al objectiu no productiu de les mateixes, fet que impediria l'obtenció d'un segell. Tot i així des de l'equip tècnic de Mans al Verd considerem que seguir els paràmetres i normatives del CCPAE seria el més adequat.

Hi ha quatre punts que sobretot ens interessen (a continuació es presenten els quadres de la normativa que més interessen).

([FitxaNormativaPAE01_conversio_herbivors.pdf](#), [FitxaNormativaPAE04_avicultura.pdf](#), [Quadern de normes tècnics.pdf](#))

Taula 1. Les superfícies mínimes de zona coberta i de la superfície de la zona a l'aire lliure que fixa la normativa ecològica.

	Zona coberta ¹		Zona a l'aire lliure ²
	Pes mín. en viu	m ² /cap	m ² /cap
Bestiar de reproducció i d'engreix: bovins i èquids	fins 100 kg	1,5	1,1
	fins 200 kg	2,5	1,9
	fins 350 kg	4,0	3
	més de 350 kg	5, amb un mínim d'1 m ² /100 kg	3,7, amb un mínim de 0,75 m ² /100 kg
Vaques lleteres	-	6	4,5
Toros destinats a la reproducció	-	10	30
Ovins i caprins	-	1,5 ovi/caprí adult	2,5
	-	0,35 xai/cabrit	0,5

¹ Superfície neta disponible per animal
² Superfície d'exercici, sense incloure pastures

Taula 1. Superfícies mínimes cobertes i a l'aire lliure per l'avicultura ecològica

	Zona coberta ⁽¹⁾			Zona a l'aire lliure ⁽¹⁾
	animals/m ²	cm de perxa/au	niu	m ² /cap
Gallines ponedores	6	18	7 aus/niu (si niu comú, 120 cm ² /au)	4
Aus de corral d'engreix en allotjament fix	10 (amb màx. de 21 kg pes viu/m ²)	20 (només per a pintades)		4: pollastres de carn i pintades 4,5: ànecs 10: gall dindis 15: oques
Aus de corral d'engreix en allotjament mòbil	16 ⁽¹¹⁾ (amb màx. de 30 kg pes viu/m ²)			2,5

⁽¹⁾ Superfície neta disponible per animal
⁽¹¹⁾ m² d'espai disponible en rotació/cap sempre que no se superi el límit de 170 kg de N/ha/any
⁽¹¹¹⁾ Exclusivament en cas d'allotjament mòbil que no superi 150 m² de superfície disponible

Oficina de fertilització i tractament de dejeccions ramaderes

Generalitat de Catalunya

Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació

TAULA ORIENTATIVA DEL CONTINGUT DE NUTRIENTS

EN DEJECCIONS RAMADERES

Bestiar	Tipus	Fase / Sistema productiu	Kg N/m ³ o tona (% N amoniacal)	Kg P ₂ O ₅ /m ³ o tona	Kg K ₂ O/m ³ o tona
Porci	Purí	Engreix	5,7 (70%)	3,6	4,2
		Engreix (Dens (>8%MS))	7,5 (85%)	5,1	5,8
		Reproductora	2,9 (75%)	2,1	1,8
		Garrins (6-20kg)	3,4 (80%)	2,6	1,7
		Cicle tancat	3,4 (70%)	2,4	2,5
Vacum	Purí	Vaca de llet	5,1 (50%)	2,1	3,1
		Engreix de vedells	5,2 (45%)	1,7	3,6
	Fem	Vaca de llet	8,0 (20%)	3,9	7,2
		Vaca de llet*	12,4 (15%)	6,9	1,1
		Vaca de carn	3,0 (20%)	2,0	5,0
		Vedell d'engreix	9,7 (20%)	6,4	10,3
Aviram	Gallinassa	Gall dindi	32,4 (35%) ¹ 24,9 (20%) ²	25,8	20,0
		Pollastre d'engreix	29,6 (25%) ¹ 22,8 (20%) ²	19,1	13,9
		Gallina ponedora	16,3 (75%) ¹ 12,5 (30%) ²	10,4	8,0
		Gallina reproductora	22,6 (25%) ¹ 17,4 (20%) ²	33,9	23,6
		Gallina reposició	25,4 (30%) ¹ 19,5 (20%) ²	45,8	25,5
Ovi-cabrum	Fem	Ovella de Carn	9,4 (30%)	5,0	10,0
		Ovella de llet	8,1 (40%)	3,2	8,6
		Cabra	9,4 (30%)	5,0	9,0
	Purí	Ovella de llet	7,3 (50%)	3,4	7,1
Equi	Fem	Cavall	5,7 (35%)	2,1	8,2
Cunicola	Fem	Conill	8,7 (32%)	11,1	9,5

¹ Mostra agafada de la nau excepte en el cas de ponedores que s'ha agafat de la cinta transportadora.

² Mostra agafada del femer.

* Llit compostat, llit calent, cow compost.

Dades d'anàlisis del DARF i recull bibliogràfic.

S'autoriza la utilització del contingut d'aquest estudi amb l'obligació de fer constar la font / se autoriza la utilización del contenido de este estudio con la obligación de hacer constar la fuente.

Generalitat de Catalunya – Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació – 07/07/2020

EXEMPLE 1

Una vaca lletera, amb unes condicions que li permetin accés a pastures durant 240 dies l'any, i tenint en compte que pastura 3 hores/dia, ha de disposar d'un mínim de 0,04 ha (400 m²) de pastura*.

EXEMPLE 2

Un ramat de 500 ovelles, amb unes condicions que li permetin accés a pastures durant 300 dies l'any, i tenint en compte que pasturen 5 hores/dia, ha de disposar d'un mínim de 4,5 ha de pastura*.

** Aquestes superfícies estan calculades per tal de no depassar el límit de nitrogen per hectàrea. Cal especificar que es tracta d'una superfície mínima teòrica, però per tal d'evitar el sobrepasturatge possiblement caldria proporcionar-los més superfície.*

Annex 2: Pressupostos

A desenvolupar segons es valorin 3. <i>Propostes d'accions immediates</i>
